

ACADEMIA ROMÂNĂ

„Dezvoltarea capacității Ministerului Educației Naționale de monitorizare și prognoză a evoluției învățământului superior în raport cu piața muncii”, cod SIPOCA 3

Rezultat R3: Studiu de impact realizat al strategiilor și al diferitelor intervenții dezvoltate pentru sistemul de învățământ superior, asupra ofertelor educaționale ale universităților și asupra angajatorilor

Modul 2: Analiza impactului strategiilor/intervențiilor dezvoltate pentru sistemul de învățământ superior asupra ofertelor educaționale pentru Universitatea Tehnică "Gheorghe Asachi" din Iași, Universitatea Națională de Arte "George Enescu" din Iași, Universitatea de Medicină și Farmacie "Gr.T. Popa" din Iași - rezumat -

Elaborată de către autor:

Expert piața muncii 2

Eleonora Daniela CIUPEANU CĂLUGĂRU

Obiectivul prezentului studiu este reprezentat de evaluarea impactului strategiilor/ intervențiilor dezvoltate pentru sistemul de învățământ superior asupra ofertelor educaționale ale universităților și se adresează universităților 4-6 din Regiunea Nord-Est.

Obiectivul principal îl constituie evaluarea impactului strategiilor/ intervențiilor dezvoltate pentru sistemul de învățământ asupra ofertelor educaționale ale universităților.

Atingerea scopului general s-a realizat prin intermediul a trei obiective specifice:

- OS1: Analiza diferențierii dintre universități după programele de studii relevante ce oferă competențe în domenii cu potențial de dezvoltare la nivel regional;
- OS2: Analiza impactului Legii educației naționale asupra ofertelor educaționale ale universităților, la 5 ani de la adoptarea acesteia;
- OS3: Identificarea modificărilor produse în oferta educațională a universităților ca urmare a strategiilor / intervențiilor dezvoltate pentru sistemul de învățământ superior.

Obiectivul specific 1 a presupus identificarea criteriilor care reliefează diversitatea și diferențierea dintre universități, prezentarea structurii celor trei universități și a ofertei educaționale (capacitate de școlarizare pe facultăți/domenii/programe de studii/forme de învățământ, evoluția numărului de studenți înscriși, particularități în privința ofertei educaționale și a studenților vizați de către fiecare universitate). OS 1 a fost atins, în principal, în capitolul 4 - *Diferențierea dintre universități după programele de studii relevante*, dar aspecte privind diferențierea se regăsesc și în capitolul 5 - *Impactul Legii educației naționale asupra ofertelor educaționale și finanțării universităților* și în capitolul 6 - *Dezvoltarea economică la nivel regional – o analiză corelată cu adaptarea învățământului superior*.

Obiectivul specific 2 a fost atins prin intermediul următoarelor sub-obiective: analiza numărului și dinamicii numărului de studenți la diferite forme de învățământ (licență, master, doctorat) pe perioada 2013-2015, analiza repartizării finanțării în funcție de numărul de studenți fizici și echivalenți, analiza repartizării finanțării suplimentare bazate pe excelență în perioada 2012-2015, analiza finanțării instituționale totale. OS 2 a fost atins în cadrul capitolul 5 - *Impactul Legii educației naționale asupra ofertelor educaționale și finanțării universităților* iar în capitolul 6 - *Dezvoltarea economică la nivel regional – o analiză corelată cu adaptarea învățământului superior*.

Obiectivul specific 3 a presupus identificarea și analiza strategiilor elaborate la nivel european, național și la nivel de fiecare universitate, reliefându-se impactul acestora asupra ofertelor educaționale ale celor trei universități. OS 3 a fost atins în cadrul capitolului 3 - *Aspecte generale privind impactul strategiilor asupra ofertelor educaționale în învățământul superior*, dar și în capitolul 4 - *Diferențierea dintre universități după programele de studii relevante*.

Rezultatele, interpretările și opiniile formulate se regăsesc pe tot cuprinsul lucrării în cadrul fiecărui capitol. Acuratețea acestora depinde de datele furnizate de către cele trei universități sau colectate din diverse surse.

Principalele metode utilizate sunt:

Analiza de birou a cuprins etapele de prelucrare a datelor și de interpretare a rezultatelor, utilizând conceptele și metodologia statisticii descriptive (metodele de culegere, prezentare și caracterizare a unui set de date, cu scopul de a descrie diferitele trăsături principale).

Procesul de *observare sau măsurare a datelor* a reprezentat începutul cercetării statistice, o dată cu acesta desfășurându-se și operația de *sistematizare* (grupare, ordonare), *prelucrare primară* (calculul indicatorilor sintetici și derivați, utilizând programe informatice – Excel), respectiv de *prezentare* (tabelară, grafică, etc.) a materialului statistic. Toate aceste operații, la fel ca și observarea, constituie obiectul principal al *statisticii descriptive*, iar ultima etapă a constat în *analiza, interpretarea și eventual generalizarea* rezultatelor prelucrării. Toate datele primare și cele obținute prin prelucrare statistică au fost interpretate în cadrul studiului.

Pentru extragerea informației din datele culese de la universitățile supuse studiului, acestea au trebuit să fie organizate după anumite reguli, într-o succesiune de operații printre care clasificări, grupări, ordonări etc.

Odată informațiile statistice colectate, acestea au fost prezentate într-o formă care să permită înțelegerea cât mai simplă și mai corectă, cea grafică fiind preferată, deoarece reușește să redea complet și intuitiv informațiile statistice.

Tabelul statistic, ca instrument, a fost utilizat în toate secțiunile lucrării, respectându-se elementele de identificare: titlul, notele explicative sau observațiile (unde a fost cazul), sursa datelor, numărul tabelului, unitățile de măsură utilizate etc.

Analiza de teren a constat în deplasarea pe teren, la cele trei instituții de învățământ, în vederea culegerii datelor supuse studiului, această activitate fiind realizată făcând apel la două

instrumente statistice: *chestionarul* (cel care conține indicatorii urmăriți în studiu) și *interviul* (calea pe care se vor obține răspunsurile la întrebări).

Interviul în cercetările sociale reprezintă calea de a obține informații de la alte persoane prin întrebări și răspunsuri în cadrul unei convorbiri. Comunicarea întrebărilor și culegerea datelor s-au făcut direct, prin telefon sau prin intermediul poștei electronice.

Ipotezele de cercetare fixate la începutul demersului de cercetare științifică au fost circumscrise celor trei obiective specifice urmărite prin acest studiu și au vizat:

- existența unei diferențieri între cele trei universități, premisă a diversității sistemului de învățământ superior dintr-o anumită zonă geografică;
- existența unui impact major al implementării Legii educației naționale nr. 1/2011 asupra ofertelor educaționale ale tuturor celor trei instituții de învățământ;
- existența unor modificări substanțiale în ofertele educaționale ale celor trei universități, impuse de strategiile adoptate la nivel european, național și la nivel de instituție de învățământ.

Metodologia de cercetare a fost aleasă astfel încât să permită testarea validității / invalidității celor trei ipoteze de cercetare. Au fost utilizate atât metode cantitative, cât și calitative. Setul de metode a fost destul de larg și a permis obținerea de rezultate în conformitate cu scopul declarat al studiului.

Acuratețea rezultatelor este în strânsă dependență cu acuratețea datelor utilizate. Întreaga activitate de cercetare efectuată prin acest studiu a plecat de la premisa corectitudinii informațiilor furnizate de către cele trei universități, colectate de pe site-urile lor, dar și din alte surse. Interpretările, opiniile și recomandările formulate au fost bazate pe rezultatele obținute și argumentate ca demers științific.

Testarea primei ipoteze a condus la concluzia că România este o țară complexă, cu un specific socio-economic regional diferit, care și-a pus amprenta asupra mediului universitar. La nivel de domenii și programe de studii, cele trei universități analizate au oferte educaționale adaptate nevoilor regiunii în care sunt amplasate, aspecte evidențiate atât în urma analizării programelor de studii oferite, dar și a caracteristicilor economice, sociale și demografice ale regiunii Nord-Est.

În ultimul capitol al studiului, au fost analizate gradul de dezvoltare economică a regiunii Nord-Est și corelarea ofertelor educaționale ale instituțiilor de învățământ superior cu nevoile pieței muncii. Concluzia acestui demers a fost existența unei corelări puternice între cele două variabile, ceea ce a arătat că universitățile au fost constrânse, mai degrabă de factori externi (evoluția numărului de candidați, preferința acestora pentru anumite programe, cerințele angajatorilor pentru anumite specializări, modificări în privința structurii numărului de studenți la buget și taxă, modificarea criteriilor de acordare a finanțării din surse publice etc.) să-și adapteze continuu și flexibil oferta educațională. Rezultatele obținute au confirmat astfel prima ipoteza de cercetare a studiului.

În strânsă legătură cu prima ipoteză, cea de-a doua ipoteză a studiului a urmat în mod logic în cadrul cercetării întreprinse, presupunând analizarea ofertei educaționale a celor trei instituții de învățământ, în dinamică, sub impactul aplicării Legii educației naționale. Deși Legea nr. 1/2011 a avut efecte vaste, sub aspectul naturii consecințelor, asupra instituțiilor de învățământ superior, obiectivul acestui studiu a fost analizarea modului în care finanțarea universităților, asigurată în special din fonduri publice, l-a avut asupra ofertei educaționale, analizate în dinamică în perioada 2012-2015.

Testarea celei de a treia ipoteze a impus analiza strategiilor elaborate la nivel european, național și la nivelul fiecărei universități. Concluziile au vizat faptul că ofertele educaționale sunt, în general, în acord cu strategiile în domeniu, această compatibilitate fiind favorizată în mare măsură de factori exogeni.

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE

